

teem biedt, aan de hand van 6 criteria, een normatief kader om te bepalen of het seksuele gedrag normaal, zorgwekkend of afwijkend is. Met behulp van de richtlijn kunnen JGZ-medewerkers ouders, kinderen, jongeren en andere professionals informeren over een gezonde en normale seksuele ontwikkeling. De deelnemers aan de praktijktest beoordelen de nieuwe richtlijn over het algemeen positief. Zij geven aan dat voor de landelijke implementatie van de richtlijn scholing op het

gebied van gespreksvoering wenselijk zou zijn.

Conclusies

De *JGZ-richtlijn Seksuele Ontwikkeling* biedt JGZ-medewerkers handvaten bij het begeleiden van ouders, kinderen, jongeren en professionals naar een gezonde seksuele ontwikkeling. De richtlijn zal nog worden aangepast naar aanleiding van de praktijktest en vervolgens ter goedkeuring worden aangeboden aan de Richtlijn Adviescommissie van het

Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ). Momenteel is er slechts 1 regulier contactmoment in Nederland in de leeftijdsfase 12-19 jaar. Dit bemoeilijkt het signaleren en voorkomen van problemen. Met ingang van september 2013 is een tweede contactmoment ingesteld voor deze leeftijdsgroep.

1 TNO Child Health, Leiden; 2 Rutgers WPF, Utrecht

Informatie: jacqueline.deurloo@tno.nl

Invloed van foetale blootstelling aan tabaksrook op vroegkinderlijke ontwikkeling van Vlaamse kinderen

N. Devogelaer,¹ C. Guérin,¹ M. Roelants,¹ K. Van Leeuwen,² R. Wiersema,² P. De Cock¹ en K. Hoppenbrouwers¹

Doelstelling

Het documenteren van de invloed van foetale blootstelling aan tabaksrook op vroegkinderlijke ontwikkeling van Vlaamse kinderen.

Methode

In het kader van de Vlaamse multidisciplinaire cohortstudie JOnG! werden 3017 kinderen, geboren tussen 1 mei 2008 en 30 april 2009 in 9 geselecteerde Vlaamse regio's, geïncludeerd voor longitudinale opvolging van ontwikkeling, opvoeding, gezondheid, gedrag en zorgbehoefte. Ontwikkeling werd beoordeeld aan de hand van de *Ages and Stages Questionnaires*, Tweede Editie, Nederlandstalige versie (ASQ), ingevuld door de ouder op de leeftijd van 12 en 24 maanden. Van

de geïncludeerde kinderen werden 220 at random geselecteerd voor diepgaander onderzoek rond de leeftijd van 8 maanden, via bijkomende vragenlijsten (o.a. ASQ) en fijnmotorisch ontwikkelingsonderzoek door een jeugdarts. Evaluatie van het grijpen van een kubus en een suikerpel gebouwd door middel van de *Erhardt Developmental Prehension Assessment* (EDPA). De invloed van foetale blootstelling aan tabaksrook op ontwikkelingsparameters gedurende de 2 eerste levensjaren werd onderzocht.

Resultaten

In vergelijking met 8 maand oude baby's zonder foetale blootstelling aan tabaksrook en gecorrigeerd voor sociodemografische determinanten en andere risicofactoren, scoorden 8 maand oude baby's waarvan de moeder rookte tijdens de zwangerschap statistisch significant meer op of onder de *cut-off* op het onderdeel fijnmotorische ontwikkeling van de ASQ ($p = 0,01$). Op de leeftijd van 12 en 24 maanden echter, was het verschil niet langer statistisch significant. Er werden ook geen statistisch significante verschillen gevon-

den voor de resultaten van de EDPA en voor de onderdelen grove motoriek, communicatie, persoonlijk-sociale ontwikkeling en probleemoplossende vaardigheden.

Conclusie

De invloed van foetale blootstelling aan tabaksrook op vroegkinderlijke fijnmotorische ontwikkeling van Vlaamse kinderen is waarschijnlijk voorbijgaand, maar longitudinaal ontwikkelingstoezicht is aanbevolen. De overige ontwikkelingsdomeinen lijken geen invloed te ondervinden.

Deze studie werd uitgevoerd in het kader van het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, met de steun van de Vlaamse Overheid en het Steunfonds Marguerite-Marie Delacroix.

1 Dienst Jeugdgezondheidszorg, Katholieke Universiteit Leuven; 2 Gezins- en Orthopedagogiek, Katholieke Universiteit Leuven; 3 Experimenteel-Klinische en Gezondheidspsychologie, Universiteit Gent

Informatie: nancy.devogelaer@med.kuleuven.be